

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 17 August.

Ne aflăm în o epocă, în care sentimentul predominantă judecata limpede și înaltă.

În păcatul acesta modern au căzut și popoarele din Ardel, și, conduse de sentimentul șovinismului național, au mers până acolo, încât mulți cred, că o apropiere e imposibilă.

Conflictul nu este de azi, de ieri, el este atât de vechiu și înrădăcinat, cât de vechi sunt popoarele, ce l locuiesc acum de sute de ani.

Românii din Ardel au fost totdeauna năcovala, ungurii și sasii, fiind la putere, au luat rolul de ciocan și când au bătut mai tare, când mai domol, dar totdeauna au bătut.

Dedați la suferințe, și uitaseră românii de bine, de aceea nu ne mirăm, că au crescut în un felu de sclăvie și le rămase numai speranța în zile mai bune. Scanteile revoluțiunii franceze ajung până la noi, și poporul român credea, că a sosit timpul, când se încete omul de a mai fi domn și slugă, mare și mic. În credința acesta a lui îl întăreau și mai mai mult vederile celor dela putere, cari puseră pe stindardul lor: „egalitatea, libertatea și frățietatea.”

Aceste principii însă nu avură noroc ca să triumfeze, și omenii au rămas cum au fost mai înainte, osândiți a purta lanțurile absolutismului celui crâncen până la 1860.

Se ivesce o eră mai blândă, încep omenii a se desmeteci, amăgirile încetă și deoparte și de alta nemulțămirea face loc mulțămirei și indestulirei generale.

Spiritul demonului îi împinge la vicisuguri, imperiul se sgudue din temelii, și Austria cea bătrână cade, și în locul ei răsare un stat nou, în care elementul german câștigă egemonia în Austria, cel magiar în Ungaria.

Cehii și polonii din Austria se pun pe teren de luptă, și luptă cu atâta îndărătnicie, până-ce se emancipază de sub egemonia germană, principiul federativ ajunge aproape de realizare.

Românii din Ardel și din Ungaria au o poziție cu mult mai gingașă. Cu puțină scôlă, fără conducători recunoscuți de autoritate, încep și ei lupta, dar șansele lor de reușire devin din ce în ce mai problematice.

La acesta mult a contribuit împărțirea românilor în partide, cari au mers până acolo, de s'au dușmănit unele cu altele și au înglodat carul și mai mult decât era, când s'a inaugurat dualismul.

Cu supremația magiară, așa cum o înțeleg magiarii dar acești românii nu s'au împecat și nu s'au putut împacă, pentru-că acesta ar fi însemnat renunțarea lor pentru totdeauna dela drepturile, ce le compete ca cetățeni liberi. Au fost între români o samă, care au voit să caute puncte de întâlnire și înțelegere cu magiarii, dar acești români din nenorocire au ramas în minoritate, față de preinșii conducători, cari stăruiesc ca să persevereze românii în pasivitate, până-ce se va schimbă sistemul de guvernare. Sistemul nu s'a schimbat, relațiile s'au mai înăsprit de atunci și românii azi în politică sunt un factor, cu cari ungurii nu stau de vorbă.

Și nu stau de vorbă, căci ne ved împărțiți în partide, ne suspicionază și trag la îndoială loialitatea de cetățeni sinceri ai statului, și aici e de a se căută isvorul tuturor relelor.

Amărăciunea produsă în inimile românilor s'a potențat fără îndoială și mai mult atunci, când legislativa magiară nu a conces confesiunilor române să-și înființeze ele fonduri de pensie pentru învătători, când s'a introdus limba magiară în școlile populare, când s'a luat Consistoriului ortodox din Ardel dreptul de a împărți el o ajutorime de stat, votată anume pentru preoțimea ortodoxă rău situată din Ardel, și când guvernul și a pus carul în petrii, ca asupra gimnasiilor noastre să fie el stăpânul, și din cauze formali ori din cauza limbei magiare să le pôtă închide ori amenința cu închidere. Noi trăim în credință, că lucrurile nu se desvoldau în direcțiunea acesta, dacă romanii cei mai moderați ajungeau să conducă politica românească.

Ungurii vedând, că noi prin pasivitatea noastră voim să-i compromitem înaintea lumii, au dat năvală asupra noastră, redactorii diarelor au ajuns în temnițe, pentru că juriul din Cluș îi crede de vinovați, suspinționările s'au început pe întregă linia și neîncrederea, ce domnesce azi, multă vreme nu va pute fi delaturată.

Este datoria guvernului ca să ia inițiativa pentru de a se stabili alte stări de lucruri, și noi nu ținem pe frații magiari așa de slabi politici, cât se nu vadă, că nemulțămirea numai atunci vor încetă, când vor încetă cauzele nemulțămirelor. Români azi au motive să fie nemulțămii și datoria guvernului e ca să i împace. E drept, că guvernul azi e, mâne nu; și de aceea nu pe el îl facem responsabil pentru neîndreptățirile, ce se fac românilor, cât mai mult pe șovinistii magiari, cari au adus lucrurile acolo, unde sunt azi.

năvointă, primesce toate și le folosește pe toate după valoarea lor internă.

**

Ridicâte, folosește-te de prezent; pentru că aceia, cari umblă mai mult după glorie, nu reflectază, că generațiunile viitoare vor fi de acea și calitate ca și cele de acum, asupra cărora se plâng. Și ele sunt muritoare. În general ce îți pasă ție, dacă între ele vor resună cutare sau cutare voci, sau vor avé cutare sau cutare părere.

**

Castravetele acesta este amar. Aruncă-l. Aci sunt în drum tufe cu măracini încugiurâ le. Acesta este tot, nu mai întreba: pentru ce mai sunt astfel de lucruri în lume.

**

Nu fi lăsător în lucrarea ta, nu fi confus în vorbe tale, nu fi distras în imaginațiunile tale, nu lăsa să ți se strimteze sufletul, nici să se agiteze în pasiune, nici să fi preocupat în viața ta numai de afaceri. Chiar dacă te ar ucide, te ar sfâșia în bucăți, te ar persecută cu blăstemele lor. Ce are a face. În butul lor, sufletul teu cugetător, totuși pôte rămâné curat, inteligent, cumpetat și just! Un isvor clar și dulce nu încetă a-și scurge bătura sa reinprospătătoare chiar și dacă cineva ar pași lângă el și l'ar defăimă. Și chiar dacă ar aruncă gunoii în el, el totuși și în curând îl va descompune,

sau îl va spăla în cursul seu, fără ca să se turbure câtuși de puțin. Cum poți tu să-ți câștigi un astfel de isvor, și nu numai o cisternă? Dacă îți vei da silință a ți câștiga prin cultivarea proprie în fiecare oră un caracter liber, însoțit de bunăvointă, îngenuositate și modestie.

**

Cel ce nu scie, ce este lumea, acela nici nu scie, unde trăiesce. Cel care însă nu cunoșce scopul existenței sale, acela nu se cunoșce nici pe sine însuși, și nici lumea. Cui îi lipsesce însă această cunoștință, acela nuși pôte dá cont nici despre chie-marea lui proprie. În ce lumină apare deci un om, care se teme de defăimarea aceluia, sau umblă să câștige consimțământul aceluia, cari nu sciu nici că unde și nici că cine sunt?

**

Ai dorii ore să fi laudat de un om, care într-o oră se blastamă pe sine de trei ori? Sau ai vrea se placi aceluia, care nu este mulțămît cu sine însuși? Sau pôte fi acela mulțămît cu sine, care regretă mai toate faptele sale.

**

Ômenii sunt făcuți unii pentru alți. Deci instruați-i ori to'erăză-i.

(Va urmă.)

FOIȚA.

Aforisme, meditațiuni și cugetări filosofice

de ale împăratului roman Marc Aurel după traducerea germană a lui Dr Albert Wittstock, în românește de Jeronim G. Barișiu.

(Urmare).

În senat ca și în viața socială vorbește cu cuviință, fără a deveni afectat. Vorbește cu mintea sănătoasă.

**

Primesce fără aroganță, dá fără părere de rău.

**

Dacă ai agerime de minte, apoi arată-o în păreri înțelepte.

**

Nu e merit ca să-mi causes eu însuși supărare, de ore-ce n'am causat nici altuia supărare cu intențiune.

**

Unuia îi face plăcere una, altuia alta, pe a mea o affu în posesiunea unei rațiuni sănătoșe, care me guvernăză, care nu se sfiesce de nici un om și de nici o afacere omenescă, ci privesce la toate cu bu-

Intrebările erau: 1. Dacă generalul Boulanger a cerut într'adevăr grațiarea sa dela dl Carnot; 2. Ce e adevărat despre sgomotele privitoare la intemeierea diarului „La voix du peuple”; 3. Ce e adevărat cu privire la alianța ruso-franceză.

La cele dintâi două întrebări răspunsul e, că generalul n'a cerut nici odată grațiarea, și că diarul „La voix du peuple” e intemeiat de prietini ai generalului cu intenția de a aplană divergențele dintre democrați, socialisti și republicani, cari au onorat pe generalul Boulanger cu increderea lor.

Interesant e mai ales răspunsul la întrebarea a treia. Generalul începe, spunând, că i se impune oare-care rezervă, când e vorba de a da lămuririle pe cari le ar putea da asupra alianței franco-ruse.

Atâta poate spune, că el a fost totdeauna partisan al unei astfel de alianțe. Este o necesitate această alianță defensivă, care ar fi aproape cu neputință de învins. Siguranța ambelor țări o pretind imperios. Ar fi mai preferabilă, dacă ar fi posibilă, o apropiere a Franței de Germania. Dar Franța a făcut greșala de a se lăsa în anul 1870 într'un război, în care a fost învinsă. Și Germania a făcut greșala și mai mare de a aneasă teritoriul francez în urma biruinței sale. Aceste fapte sunt, cari pun pedeci grele apropierei dintre dușmanii dela 1870. Franța a primit o rană, care nu se poate cicatriza nici în 100 de ani. Dacă n'ar fi fost ruperea unei părți din trupul Franței, ea ar fi putut lăsa să se unescă și să se întărească Germania în pace. Durerea strănerii ar fi putut-o uita mai curând.

Așa însă, o pace durabilă e imposibilă între Germania și Franța. După dreptul internațional modern, nu mai poate fi vorba de altele de aneșare decât de una, care e dorită, cerută și admisă de populația țerei aneșate. Dar o cucerire cu forța impune totdeauna cuceritorilor dorul de eliberare și celor în paguba cărora s'a făcut cucerirea, gândul și dorința de răsplătă. Cucerirea Alsației și Lorenei a fost pentru Germania o greșală, pe care a plătit-o de 20 de ani prin jertfe și nelinișce. Această greșală numai ea singură o poate repara. Dacă vrea să-și asigure pacea, să restituie Alsația și Lorena, și pacea nu va fi cumpărată prea scump. Ar fi acesta un act de politică generoasă și prevădătoare, care numai cinstite ar putea face poporului german. Dar dacă această jertfă nu se va putea face, nici patrioții francezi nu-și vor jertfi speranțele; ci datorită lor slăntă va fi, să aștepte timpul oportun ca să ia îndărăt cu forța ceea ce cu forța s'a luat patriei lor. Acesta e cuprinsul scrisorii generalului Boulanger.

Programa

școlii superioare de fete a reuniunii femeilor române din Arad și provincia.

I.

1. Reuniunea femeilor române din Arad și provincia cu 1 Octobrie, 1890 st. n. deschide în Arad o școală superioară de fete gr. orientală română de șese (6) clase cu limba de propunere limba română, care este îmbinată cu internat, și în care se vor propune obiectele de învățământ prescise în legea de instrucțiune cu adausul, că prelângă acele obiecte se va mai propune: limba germană, limba franceză, piano și lucru de mână, în estensiunea recerințelor pretinse de trebuințele vieții noastre sociale.

2. Instrucțiunea în cele 4 clase inferioare se va predă după planul de învățământ edat de consistoriul eparhial din Arad, ér în cele 2 clase din urmă după planul prescise de lege.

3. Corpul didactic al acestei școlii se va compune: din una învățătoare, ca directoră, una a două învățătoare ordinare, și din mai mulți membrii angajați ai corpului didactic dela institutul pedagogico-teologic.

4. Instrucțiunea în limba franceză și piano se va prevedea prin institutori speciali.

II.

5. În această școală se vor primi eleve, cari au ajuns etatea de 8 ani și au absolvat cel puțin două cursuri ale școlii elementare populare; — vor depune un examen de primire și se vor împărți în clase după rezultatul obținut.

6. Elevele acestei școlii pot fi interne și externe.

7. Internatul se va elocă în localitatea școlii, și sub supraveghierea comitetului reuniunii și a consistoriului eparhial gr. or. român din Arad.

8. Elevele interne vor avea întreaga prevedere în institut.

9. Modul de viață în institut se va regula conform recerințelor igienice prin un regulament de casă.

III.

10. Elevele din internat au a solvi pentru didactru, instrucțiune din studiile ordinare, precum și pentru întreaga prevedere și îngrijire din internat o tacsă anuală de 200 fl., care este a se solvi în 4 rate egale, și adică: la 1 Octobrie 50 fl., la 1 Ianuarie 50 fl., la 1 Martie 50 fl., și la 1 Maiu asemenea 50 fl., — elevele externe au a solvi un didactru lunar de 2 fl., solvinți în fie care lună anticipative.

11. Acelor eleve, cari vor lua instrucțiune din limba franceză și piano, afară de tacele și didactru de mai sus, au a solvi pentru fie-care studiu din aceste câte 2 fl. la lună.

IV.

12. Elevele, cari se vor însinua la acest institut, vor avea a fi prevădute cu toate cărțile de lipsă, cu recușite de scris și desemn, precum și cu recușitele de cusut și lucru de mână; ér cele din internat au să fie prevădute cu:

a) un țol pe saltea (matraț); b) o cüvertă de pat (covor); c) 2 perini; d) 4 fețe de perini; e) un țol sau plopon

de acoperit; f) 4 lepedee; g) 6 stergarie; h) 6 salvete; i) cuțit, furchiță, linguriță, un păhar, un lavor de spălat, una perie de dinți, un săpun și doi pepteni; l) afară de aceste schimburi sau albiturile trebuincioase din fie-care câte 1/2 de tuțiet, precum și cu îmbrăcămintele superioare trebuincioase.

13. Elevele, cari se presentă au a produce atestat dela școlă anterioară.

V.

14. Insinuările se pot face până la 1 Octobrie st. n. 1890, la direcțiunea școlii superioare gr. or. române de fete în Arad: casa cea nouă diecesană din piața „Tökoly.”

Din ședința comitetului reuniunii femeilor române din Arad și provincia, ținută la 30 Iulie st. n. 1890.

Aureliu Beleş m. p.,
președinte.

Petru Truța m. p.,
secretariu.

Nr. 3153/1890.

Se aprobă din partea consistoriului ca senat de școlii. Arad, din ședința consistorială, ținută în 23 Iulie (4 August) 1890.

Din încredințarea Presanției Sale Domnului episcop diecesan.

I. Goldiș m. p.,
protosinuel.

Varietăți.

* (Personal). Din incidentul zilei onomastice de eri a Escelenției Sale Inalt Prealuminatului și Preasănțitului Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, s'a săvârșit liturghie împreună cu obicinuita rugăciune de mulțamită în biserica din suburbiul Iosefin, la care au participat asessorii consistoriali, cari se află de present în Sibiu, și învățătorii dela cursul de lucru de mână.

— Escelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit s'a reintors din Budapesta cu trenul de ași diminéță.

* (Dela Curte.) Maj. Sa monarhul va asistă la manevrele din Austria, cari se vor începe la 2 Septembrie între Teschen și Märisch-Ostrau. Maj. Sa va asistă apoi și la manevrele din Ungaria. M. S. împărătesa regina e în călătorie A cercetat și Parisul, unde a rămas trei zile.

* (Himen). Dl Nicolau Cărpeneșan și dșora Rusalina S. Catana și vor serbă actul cununiei la 19/31 Aug. în biserica gr. or. din Răhau.

* (Postal). Direcțiunea postală telegrafică din Sibiu face cunoscut, că termenul pentru înaintarea rugărilor de a fi primiți la cursul pentru postă-telegraf s'a prelungit până la 15 Septembrie.

Cu finea acestei luni încetă oficiul postal dela Cisnădióra și va aparține oficiului dela Cisnădie.

* (Patriarhul Brancovici.) Patriarhul Braucovici și-a luat în 27 l. e. n. rămas bun dela diecesa din Timișóra. Până în Maiu anul viitoriu se va administra diecesa prin episcopul din Verșet Nectar Dimitrievici

* (Strossmajer cetățen de onóre) Comuna Valejrad a ales cu unanimitate pe episcopul Strossmajer cetățen de onóre, ca pe „cel mai mare amic al slavilor”.

* (Focuri) Din mai multe părți ale Ardélului ni se raportéză, că focul a făcut pagube enorme. În Pricaz lângă Orăștie o mulțime de locuitori au rămas sub cerul liber. Și din Ungaria vin sciri triste. Orașul Toca, renumit pentru vin, a ars aproape întreg cu toate bisericile și edificiile publice. Asemenea a pustiit focul în comunele: Sz. Hubert, Tabbahaz, Vizslasz, Romhany, Csepreg, Șarul mare și mic și Varuz-Berenge.

* (Școlile comerciale din România.) Dl. ministru al domeniilor, Păucescu, dorind a dá o nouă organizare celor 4 școli comerciale din țară, mai solid și mai în conformitate cu trebuințele noastre, a trimis o circulară directorilor acestor școli, invitându-i, ca împreună cu consiliile profesionale respective, să-și dea opinia lor și să răspundă la câte va cestiuni de reorganizare, ce li s'a pretins.

Ideea d-lui ministru al domeniilor, scrie „Cur. Fin.” fiind din cele mai salutare, căci estinderea relațiunilor comerciale ale României cu alte țări, crearea atâtor stabilimente de credit și de industrie dezvoltarea, ce e menită a luá starea noastră economică, făceau neapărat trebuincioasă o reformă în învățământul nostru comercial, cestiunea a fost cu grabă studiată în toate detaliile ei de către consiliul profesoral al școlilor noastre comerciale, care și au trimis deja rapórtele lor.

Acum, când dl. ministru al domeniilor are sub ochii sei aceste rapórte, nu rămâne de cât să tragă dintrînsele concludsiunile cele mai nimerite și să dea școlilor noastre comerciale organizațiunea, ce le e impusă de progresele științei și de trebuințele comerțului și industriei române.

* (Fotografia în contra hoților.) Fotografia se aplică acum și ca păditoare a caselor impotriva hoților. Éta o esperiență, ce s'a făcut la atelierile fotografice ale lui Paul Nadar din Paris.

— „Încercă de a-mi sparge lada cu bani, și se vede că Paul Nadar unui client, și vei vedea dacă nu-ți dau chiar la moment, probă inscrișă, că dta ai spart cassa și momentul esact, când ai comis faptul.”

Clientul sparge lada cu bani, dar în momentul, când o deschidea, o sonerie puternică se auđi și apoi un sgomot sec.

— „Ei bine, și se clientul, esci prevenit, dar ce-ți va dovedi, că eu am făcut spargerea?”

Nadar zimbă și i aréță ascuus într'un colț, un aparat fotografic de asupra cassei de bani și o mică pendulă.

Și peste cinci minute, Nadar aduce fotografia clientului. Nu mai era chip de indoit. Pe fotografie se vedea, cum clientul spărgea lada de bani și se destingeau foarte bine acele penlule: 4 ore 43 minute, óra ce ar fi putut fi óra comiterii unei crime.

* (Cel mai mare proprietariu.) Cel mai mare proprietariu fonciar e țarul rusesc, care are atâtea moșii cât toți lordii Engliterei și cât toți milionarii Americii.

Țarul are o proprietate de 50 de milioane de hectare, adică aproape cât totă suprafața Franței.

Date despre înființarea școlii elementare capitale române gr. or. din Brașov și despre dezvoltarea ei până la anul 1890

de G. C. Bellissimus, director.

(Urmare)

Cu viuă plăcere, cu mare bucurie și cu firma speranță în viitoriu priviau românii: cum pătrundeau piloții în snul estinsului fundament; cum se prăvăliau și aședau pe creștetul acestora gratiile de stejar; cum le isbia pe acestea pondul voluminoșilor bolovani, ce lunecau asupră-le; cum îi chitua pe acestea cimentul, înșirându-se asupră-le dealungul sute de mii de cărămiđi; cum prin această lucrare a sute de mâni măestre creșceau și se ridicau falnic ăidurile și păreții marelui edificiu!

Ér concetățenii nostri cei de alt ném páriau, că nu-și cred ochilor, privind la înaintarea și dezvoltarea acelei lucrări gigantice.

Însă după-ce au descoperit în avântarea ei înaltul grad de intensitate, până la care ajunsese fidelitatea română, au cunoscut în acesta o întorcere spre bine în viitoriu românilor.

Însu-și domnitoriul țerii, Maiestatea Sa Apostolică regele Ungariei, Francisc Iosif I, venind în călătorie sa din anul 1852 pe la Brașov și îndurându-se a merge să viziteze și biserica St. Nicolae din Scheiu, când a dat pe lângă acest edificiu, carele se ridica grandios, și-a aruncat grațioasă privire asupra lui, și aflând, că se clădesce cu banii românilor gr. or. pentru școlile lor centrale, s'a aréțat tare mulțamit, căci a vădut mare bine pentru români în această fidelitate a lor.

Sub astfelu de auspicii mărețul edificiu s'a isprăvit la anul 1854.

Acum aveau școlile noastre centrale sale de prelegeri deplin correspundătoare pentru numărul cel mare al elevilor școlilor medii.

Mai creșcând însă și numărul elevilor școlii elementare capitale așa, încât nu-l mai puteau încăpe odăile edificiului din Prund, fură și clasele acestei școlii în tómnă anului 1855 introduse în acest edificiu.

Și tot mai creșcând numărul elevilor școlii elementare capitale, a trebuit această la anul 1858 să se desfacă în patru clase.

Ér școlă de copile fú la anul 1843 desfăcută în două clase, la anul 1853 i-s'a adaus și clasa a treia, la anul 1861 și clasa a patra, ér la anul 1877 și clasa a cincea.

După-ce s'a desfăcut școlă de copile în clase, ne mai încăpându-o odăile edificiului din curtea bisericei St. Nicolae, a fost introdusă în casă închiriată până la anul 1871, când s'a clădit despărțământul despre Ulița mare al edificiului școlilor centrale din Gróver în odăile de jos ale acestui despărțământ și-a ținut apoi prelegerile, până în tómnă anului 1888, când au fost toate cinci clasele ei introduse în edificiul vecin Nr. 405, care-l cumpărase On. Eforie a școlilor centrale și-l adoptase spre scopul acesta.

La anul 1871 s'a deschis pe lângă școlă elementară capitală de toate ăilele și școlă de Dumineca pentru băeții de 12—15 ani, neîntrați în școlile medii, precum și pentru băețele de aceeași etate.

Numărul frecuentătorilor școlii elementare capitale de toate ăilele a fost:

la anul 1840	de 190 copii,	45 copile,	suma 235
" "	1850 "	250 "	54 "
" "	1860 "	285 "	50 "
" "	1870 "	311 "	116 "
" "	1880 "	273 "	174 "
" "	1890 "	326 "	192 "
Școlă de Dumineca	a fost frecventată	de câte 20—40	băeți, 20—60 de băete.

Așa dar din an în an, din deceniu în deceniu tot mai mult creșcú numărul elevilor și elevelor acestor școlii prin fidelitatea, ce o auură către chemarea lor învățătorii și autoritățile lor.

Prea bine.

Dar pe ce basă s'au organizat aceste școlii; pe ce base s'au organizat și cum s'au lăfit școlile elementare și prin alte părți locuite de românii gr. or. ale patriei noastre?

Pe următoarele base și în modul următoriu:

Fericitul Andreiu Baron de Șaguna, ales la anul 1847 de episcop al bisericei române gr. or. din Transilvania, fidel chemării sale de Ierarch, a lucrat cu deadinsul, cu tótă serioșitatea și și nópte, fără preget, fără oboselă cu abnegațiune de sine — până la încheerea scumpei sale vieți

pământesci (1873) — pentru binele și fericirea poporului român din această dulce patrie.

Sciind el, că un popor lovit de tirana *Sôrte*, batjocorit de mârșavul *Mom* și părăsit de totă lumea numai prin propriile sale puteri — re'noindu-și-le, restaurându-și-le și unindu-și-le în forță valabilă, se va mai pute pune pe picioare și va mai pute lucra cu succes întru a se avânta, a ajunge în bună stare și a prospera; sciind apoi și cum-că *sciința este putere, în stare însă a folosi omului numai înfrățită fiind cu moralitatea*: a pus în cel mai dintăiu loc din planul măreței sale opere *cultura și educațiunea poporului român gr. or. prin biserică și scôlă*.

La anul 1850 a și început episcopul *A. Șaguna* a uni puterile inteligenții române întru a lucra la cultivarea și educațiunea poporului nostru din această patrie.

A conchemat adecă pe cei mai inteligenți, zeloși, activi și demni de încredere bărbați din cler și dintre mireni la un „*Sobor bisericesc*“ în Sibiu.

Fideli chemării lor, membrii Soborului (din anul 1850) au primit unanim propunerile arhierelui lor.

Cu referire la instrucțiune aveau să pună la cale înființarea succesive a scôlelor populare prin toate comunele române din diecesă, precum și pregătirea învățătorilor necesari și aplicarea lor la scôlele înființându-se: apoi organizarea lor, dotarea lor și în fine dezvoltarea lor. (Va urmă.)

O schiță teoretică și practică

despre „frângerile vulgare.“

(Temă tractată în adunarea generală a reuniunii învățătorilor români din districtul Sibiului, ținută la 28 Septembrie 1890 în opidul Ocna.)

Computul în scôla poporală, după religione și limba maternă, este cel mai important obiect de învățământ, căci prin el li se procură elevilor cunoștințele necesari pentru a deveni odată capabili să rezolve cu esactitate și abilitate problemele, cari le vin înainte în decursul vieții lor; prin el se dezvoltă mai curând și mai bine facultățile intelectuale ale elevului și tot computul este, care dedă pe elevii a-și exprima clar și corect ideile lor. Deci cu drept cuvânt se poate dice, că computul este o adevărată gimnastică spirituală pentru elevi.

Acest obiect de învățământ însă reclamă o deosebită atențiune din partea învățătorului, fiind grea de predat. Nimica în întreg computul însă nu este așa greu și nu face tlevilor atâta năcaz ca frângerile vulgare, de aceea învățătorul trebuie să fie cu mare grijă la predarea lor, nu cum va să umble orbecând, căci atunci se străduiesc și își în córdă puterile sale numai înzădar. De altcum simțindu-se greutatea lor să și predau numai în anul ultim de scôlă unde ai de a face cu elevi, a căror facultăți spirituale sunt deja binisor dezvoltate și prin urmare, în urma unei tractări metodice, pot să le fie elevilor încă ușore.

În multe scôle — după cât sunt înformat — nu se operază așa pe larg cu frângerile vulgare scrise, cum se opera până acum, și acesta din cauză, că sau numai are învățătorul timp și pentru ele, sau ia altă parte din comput, pe care o află mai mult vrednică a o predă elevilor, decât acestea, și nu poți face nici o imputare învățătorilor, cari purced astfel, că într'adevăr puțin folos aduc elevilor frângerile vulgare scrise în viața practică. Nu o putem dice această însă și despre frângerile vulgare dezvoltate din numerî fundamentali în mod verbal, căci acestea de o parte sunt un mijloc foarte bun de a ageri mintea elevilor, ér de altă parte se folosesc foarte des și în viața de toate zilele d. e. o jumătate de funt, un pătrariu de litră ect. Pe acestea le am avut și eu în vedere, când m'am resolvat a tractă această temă. Despre acestea dară voi și vorbi.

Se vor întreba câte unii dintre d nii învățători, când să se începă cu predarea frângerilor vulgare în scôla poporală? Răspund: ele se pot predă începând cu anul prim de scôlă. Am practisat o dată în 2 ani în clasa primă fără să întimpin vre o greutate deosebită; se înțelege, că ele se propun anulul prim de scôlă numai acolo, unde învățătorul nu mai are de a instrui și elevii unui alt an, la din contră trebuie să se amâne începerea predării lor pe anul al 2-lea de scôlă.

Pentru-ca să se potă propune cu succes bun și dacă e ca rezultatul se fie favorabil și îmbucurătoriu, trebuie însă să se observe din partea învățătorului la predarea lor mai multe puncte și anume:

„Fie-care frângere trebuie tractată în mod intuitiv, folosindu-se învățătorul la predare de obiecte, cari se pot desface în părți egale d. e. vrând învățătorul a explica o frângere oșei care, ia un măr sau o cöldă de hârtie scrisă pe untru ai dedă pe elevi la cruțare, sau o nuce de o mărime unmiă și îi face pe elevi mai întâiu să reflecteze la noțiunea de întreg, apoi împarte întregul în prezența elevilor în atâtea părți, în câte doresc și prin întrebări potrivite aduce pe elevi la pricepera lucrului. Intuițiunea dară, ca la ori și care obiect de învățământ, nu poate lipsi; aici însă cu atât mai vîrtos, că se lucră cu numerî, cari nu sunt alt ceva decât abstracțiuni dela obiecte concrete.

Ar fi însă o mare eróre, când învățătorul ar rămâne pururea pe lângă intuițiuni, de aceea se cere, ca elevii să fie conduși dela intuițiune treptat la abstracțiune, așa că, după ce s'au făcut toate operațiunile posibile cu obiecte concrete, să se facă toate acestea și în mod abstract și de se va fi făcut intuițiunea bine, elevii nu vor întempiă nici o greutate.

Învățătorul să nu trecă dela o frângere la alta până nu se convinge, că toți elevii au priceput pe cea propusă; ba nu e destul nici cu atâtea, e de lipsă, ca frângerea să se deprindă până la dexteritate și în fine să se aplice la exemple din viața practică, căci nu pentru scôlă, ci pentru viața învățăm.

Mai departe învățătorul să nu propună nici odată o frângere nouă, până nu repetă mai întâiu frângerea tractată pe urmă, aducând apoi frângerea cea nouă în legătură cu cele vechi; pentru-că ele se formază una din tr'alta și stau în strînsă legătură întocmai ca un lanț din zalele sale.

Învățătorul trebuie să le propună așa, ca atențiunea elevilor să fie totdeauna îndreptată spre dînsul și mintea lor

să se ocupe numai cu tema dată spre rezolvare. Acesta numai atunci se va pute întempi, când se va folosi la predare mai mult de forma de învățământ, ce se numesce „euristică“ sau aflătoare, care conduce pe elevi, ca ei inșiși să afe rezultatul temei. E imposibil însă, de a se ține învățătorul la predarea frângerilor vulgare numai de forma euristică, căci vin casuri, unde trebuie să folosescă forma „cathetică“ (întrebătoare), sau forma „deictică“ (arățătoare) și se poate întempi, ca toate aceste forme să se folosescă în o oră; prin urmare învățătorul trebuie să combine aceste forme și cu cât le va sci împreuna mai bine, cu atât dovedesce, că are o mai bună metodă. Forma deictică se folosese de altcum mai mult la frâng-rile vulgare scrise, unde învățătorul arată elevilor, cum se scrie o frângere, pentru-ca la rëndul seu să scie și ei cum să urmeze. (Va urmă.)

Loc deschis. *)

Arad, în August, 1890.

Memorabilă va să rămână pentru noi ziua de 7 Iuliu a. c. pent-u-că în aceea zi s'a făcut lumină aici, carea a luminat situațiunea. Se scia adecă de mai înainte, că „*Tribuna*“ și a înființat prin unii din fostii ei redactori aici în Arad un grup al ei, și se scia și aceea, că omenii acestui grup sunt aceia, cari au răspândit acum de ani încóce neadevăruri și calumnii asupra tot cea ce s'a făcut bine în părțile noastre.

Nu se scia cu posivitate însă, că acest grup este concentrat în direcțiunea institutului de credit „*Victoria*“, pre carele românii de aici l'a înființat ca să fie un institut românesc de bani, și o întreprindere națională economică. Dl cassariu al acestui institut Romul Ciorogariu a spus o însă această pe față în „*Tribuna*“, și noi astăzi scim curat, că dela institutul nostru de credit „*Victoria*“ al cărui director este Dl Dr. Nicolau Oncu se răspândesc faime rele prin colónele „*Tribunei*“ despre situațiunea de aici, îndreptate cu intențiune de a înegri ante publicului pre capul nostru diecesan, căruia i-se atribuiesc toate relele, de cari sufer astăzi românii din aceste părți; și astăzi suntem în curat, că tovarăși de ai lui Dr. Oncu, cari la o masă împreună cu dînsul mîncă dintr'un blid sunt totodată și tovarăși ai „*Tribunei*“ — de principiu și credință. —

Să le fie de bine, noi n'avem nimica, decât numai să i întrebăm, cum stăm dară cu rușinea? Institutul nostru de credit „*Victoria*“, s'a întemeiat pentru ca să susțină un grup al tribunistilor? ori s'a întemeiat pentru-ca acel institut să fie oficina pentru întregi și răspândirea de calumnii asupra Arhierelui nostru din Arad? în această privință deci întrebăm pe onorata direcțiune a „*Victoriei*“ și în special pre dl președinte Dr. Lazar Petcu, că mai poate suferi o astfelu de stare de lucruri în acest institut? când se scie, că numai acelea institute de bani pot să progreseze, cari adună publicul lor, și cari nu l instrăineză pre-cum o fac această unii din funcționarii dela „*Victoria*“.

Trecem însă la obiect, la însemnătatea zilei de 7 Iuliu a. c.

Va fi cunoscut multora din public, că în „*Tribuna*“ Nr. 122 și 123 de est an un pseudonim „*Teologul*“ a scris sub titlul „*Cultura și Orientalismul*“ versându și tot veninul asupra capului nostru diecesan din Arad, și între altele a apostrofat pe directorul dela institutul nostru teologico-pedagogic, pre-cum și pre un profesor, pre cari i a pus în fața publicului ca pre nesce omeni fără calificațiune prescrișă; în urma cărora profesorului Teodor Ceontea i-a succes a află meteorul ascuns sub masca teologului în persóna dlui Romul Ciorogariu cassariu la institutul nostru de bani „*Victoria*“, care astfelu aflându se picat în cursă și-a căutat refugiu la salvarea onórei sale prin aceea, că a provocat la duel pe profesorul Ceontea — tată alor trei prunci — și cauza duelului a ajuns de s'au constituit un juriu de onóre, a căruia verdict apoi în faptă a făcut lumină, în ziua însemnată mai sus.

Este de însemnătate verdictul juriului de onóre, pre-carele l'am cetit în Nr. 64 al „*Telegrafului Român*“ de est an, pentru-că în el ni-se înfășoșeză eroul „*Tribunistilor*“ nostri din Arad în persóna dlui Romul Ciorogariu, cassariu la institutul nostru „*Victoria*“ din Arad — într'o mână cu sabia și într'alta cu pistolul gata de bătae cu tot cel cei-va stă în potrivă: dar spre durerea lui și spre bucuria noastră juriul l'a desarmat în cazul de față; încoită însemnătate are apoi acest verdict, pentru-că acela s'a enunțat în unanimitate prin nisce bărbați recunoscuți aici de omeni de mare valóre.

Una însă pare cam curios, cum de nu s'au putut află între tribunistii din Arad doi bărbați români ca să se justie în juriul de onóre în locul celor doi magiari? — pe cari noi altcum îi foarte stimăm — așa să vede, ca tribunistilor nostri le merge foarte rău! — bine a dis cine a dis, că „cel ce séménă vînt, seceră furtună“.

Așa se vede însă că acest ném nu are pace, n'au fost destule celea preste cari abia au trecut,

*) Pentru cele publicate sub rubrica această, redacțiunea nu e responsabilă. Red

ci éráși încep în córdă lor, acum însă nu din Arad, ci dela Timișóra.

În Nr. 154 din 8/20 Iuliu a. c. „*Tribuna*“ éráși ne delecteză cu scrierile lui „*Veritas*“ din Timișóra, — despre care „*Veritas*“ noi mai că am pute pune rămaș, că e éráși unul din cei dela direcțiunea „*Victoriei*“ din Arad, ori cine să fie însă, pre noi nu ne privesce: ceea ce ne-a făcut atenți la scrierea sa, este éráși îndrăznéla acestor omeni, și tonul îngâmfat, în care scriu, astfelu ne-astrăbătut foarte în ochi cutezata afirmare, ce o resfiră în public acel corespondent cutezătoriu când, dice: „*Tóte cauzele române puse în miscare cam de pe la anul 1881 începând, au fost zădărnice de omenii grupați în jurul episcopului Mețian, în vreme ce, dacă episcopul a sêvêșit vre-un act vrednic de recunoștință, numai spriginit de cei urgisiți de dînsul i-a succes al sêvêșii, cari să intereséză și astăzi cu mult zel de orice întreprindere românescă, deși sunt calomniati*“, va se dice neci mai mult neci mai puțin, decât că în Arad lucru vrednic de recunoștință fără spriginul companiei lui „*Veritas*“, adecă fără „*Tribunisti*“ nu se poate închipui: noi însă cei ce cunoșcem trebile din Arad, dicem hotărît, că aceste afirmări ale lui „*Veritas*“ sunt adevărate calomni îndreptate asupra celora, la acărora adresă se dice, numai din resbunare: am dorî să scim, cari sunt acelea lucruri vrednice de recunoștință, cari s'au făcut în Arad prin concursul aderenților lui „*Veritas*“, respective prin grupul „*Tribunistilor*“?, deci pretindem să fim luminați în această privință.

Acest „*Veritas*“ apoi continuă, că asupra eruditului și îndelung răbdătorului referent consistorial Dr. George Popa s'ar fi comis atentat.

Noi nu scim aici de nici un atentat, totul ce scim ne-a spus-o însuși dl Popa într'o scriere a sa în „*Luminătorul*“, ce s'a întemplat la esamenul cu învățătorii, de unde noi aflăm, că dl Popa însuși a încercat a comite atentat asupra dogmelor noastre bisericesci, și fiind-că nu i a succes, a părăsit oficiul ce l'a avut.

După noi pentru retragerea dlui Dr. Popa dela oficiu n'a cădut nici o stéuă de pe ceriu, și opiniunea publică va trece și peste această cauză la ordinea zilei, pre-cum a trecut și sinodul eparchial din 1889, dela care nu vedem nici un conclud asupra abdicerei numitului referent însinuată sub Nr. 85 din protocolul sinodal și precum a trecut și preste alte multe calumnii răspândite în „*Tribuna*“.

Casul însă rămâne de însemnătate numai întru atâtea, căci el s'a întemplat, și este foarte regretabil acest cas, pentru-că atentatul de care vorbesce „*Veritas*“ l'a comis însuși dl Dr. George Popa în contra sa, tocmai așa precum foarte bine scie și „*Veritas*“ cu toți cei din grupul seu, că dl Dr. Georgiu Popa de mai mulți ani încóce a comis însuși asupra sa nenumerate atentate, cari sunt cunoscute prin toate locurile în Arad: și noi nu ne putem esplică cum a putut preasânțitul nostru episcop diecesan suferi cu atâtea răbdare, în timp atât de îndelungat de n'au făcut cunoscute celor competenți pentru a se luă măsuri coercitive, atentatele celea dese ce le-a comis dl Dr. Georgiu Popa asupra sa în detrimentul vașei postului de referent consistorial spre regresul cauzei scolare din diecesă, cari la nici un cas nu fac mare renume dlui Dr. Popa.

Și acest „*Veritas*“ totuși vorbesce de atentat, firește ca să seducă opinia publică, avînd încă nerușinarea a dice, că „lasă la judecata publicului românesc, care singur scie cine este un Dr. Georgiu Popa și cine este un Mețian“? cu adevărat publicul românesc scie cine este episcopul Mețian, căci faptele sale însuși vorbesc, că este dreptcredinciosul episcop al Aradului, ér despre dl Dr. George Popa nu scie, decât că el a fost un funcționar bisericesc ca referent la senatul scolariu din Arad, și ca atare datoriu a fi supus episcopului diecesan, și nici decât superior preste episcop; deci noi putem încredință întreg publicul românesc, că scôlele din diecesa Aradului nu vor simți lipsa dnului Dr. Popa ci din contra, în interesul binepriceput al bisericii este o necesitate imperativă, ca să scape scôlele din diecesă de sub închipitul tutorat al acestui om.

Sperând, că celea șise până aci, sunt de ajuns pentru lămurirea situațiunei, închieem, constatând, că publicul mare din Arad și jur cunósce mult mai bine omenii de aici, decât ca corêspondințele date din Arad ori Timișóra și publicate în „*Tribuna*“ să mai potă produce neînțelegeri între români, mai cu sémă acum, când durere tocmai grupul „*Tribunei*“ s'a aputut convinge, că cine scôte sabia de a lovî în altul, nu se mai poate ferî, ca aceeași sabia să nu-l lovésză pro dînsul.

Celea ce am mai avé a spune la adresa tribunistilor din Arad, le rezervăm pe cînl vor polțfi această, căci noi am hotărît, ca de aci înainte să le stăm la dispoziție.

Loterie.

Mercuri în 27 August 1890.

Sibiu: 25 31 75 89 3.

„*Tribunii de adevăr*“.

Nr. 335. [418] 2—3

CONCURS *).

Pe baza concludului comitetului parochial din Poplaca dela 8 Iuliu a. c. prin această se deschide concurs în scopul întregirii în mod definitiv a lor două stațiuni de învățatori vacante la scôla parochială cu trei clase din Poplaca și anume pentru clasa I și II.

Emolumentele.

Pentru clasa I 210 fl. în bani din cassa bisericească, quartir natural în edificiul scôlei, lemne de foc după trebuință și folosirea grădinii din curtea scôlei;

pentru clasa a II-a 250 fl. din alodiul comunal, 3 orgii lemne de foc, quartir liber și folosirea grădinii scolare;

Salariile în bani se plătesc anticipative în rate de câte 3 luni.

Învățătorii clasei a II-a e însărcinat cu ținerea scôlei de repetițiuni, ambii învățatori vor ține strana în biserica Dumineca și sârbătorea.

Reflectanții la aceste posturi, sub durata concursului, se se prezenteze în comună în vre-o Duminecă sau sârbătore spre a da probe în biserică despre hârnicia lor în cântări și tipic, ér cererile concursuale instruite cu documentele prescise se le adreseze la oficiul protopresbiteral scris în termen de 30 de zile computate dela prima publicare a acestui concurs în fôia arhiepiscopalească „Telegraful Român.“ Sibiu, 30 Iuliu, 1890.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiului, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Hannia,
adm. prot.

*) În Nr. 85 s'a publicat greșit cifrele salariilor. Red.

Nr. 497. [411] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan din parochia de clasa a III-a Olpret, protopresbiteratul Deesului, pre lângă neputinciosul paroch Vasiliu Gog de acolo, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Român“.

Fiitorul capelan conform declarațiunei parochului făcute la 15 Iuliu a. c. are drept la jumătate din toate venitele parochiale anuale, statorite de către sinodul parochial extraordinar dnt la 8 Iuliu a. c. în sumă totală eți 404 fl. 90 cr., prin urmare la suma de 202 fl. 45 cr. anuale.

Specificarea acestor venit se pôte vedé la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Concurenții au a și asterne cererile lor instruite conform legilor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Dees, 21 Iuliu, 1890.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Dees în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr [408] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci dela scôlele populare gr. or. din comunele de mai jos din protopresbiteratul Devej se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Chergeș, cu salariu de 150 fl. lemne pentru foc și quartir în edificiul scôlei.

2. Popesci, salariu de 150 fl., quartir și lemne pentru foc.

3. Găunosa, cu salariu de 130 fl. în bani, 20 de măsuri cucuruz sfârmat, quartir și lemne pentru încălțit.

4. Bătrâna, cu salariu de 120 fl. în bani, 50 măsuri cucuruz sfârmat, quartir și lemne.

5. Nandru-Vale-Josani, cu salariu de 300 fl., quartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupá vre una din aceste stațiuni au a și asterne suplicele lor instruite în sensul legilor în vigôre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Devej în conțelegere cu comitetele parochiale.

Deva, 1 August, 1890.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 426. [421] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în Murăș-Cuesdiu, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“

Venitele parochiale, împreunate cu acest post, dau suma de 400 fl. 40 cr. v. a.

Petenții se pot informá despre starea parochiei la oficiul protopresbiteral scris ori la cel parochial în Murăș-Cuesdiu.

Se observá, că superedificatele parochiale lipsesc. Ele însă se vor ridicá în decursul unui an.

Suplicele concursuale, instruite conform legilor, sunt de a se substerne subscrisului p. u. Maros-Vécs.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Reghinului.

Idicel, 3 Iuliu, 1890.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

Nr. 667. [416] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățatori la scôlele confesionale gr. or. din parochiile mai jos însemnate în tractul protopresbiteral al Murăș-Oșorheiului se escrie concurs cu termen de 30 de zile, socotit dela prima publicare:

1. Murăș-Cristur, cu salariu de 84 fl. în numerar plătabil la lună din lada parochială și folosirea a lor două bucăți de pământ în mările de 1400 □ °, în preț de 16 fl.

2. Bandul de câmpie, salariu 150 fl. și quartir liber în edificiul vcolar.

3. Sângiorgiul de pădure (Erdó Săn-Georgiu), cu salariu de 150 fl.

La toate aceste stațiuni învățătoii e obligat a ține strana în biserică în Dumineci și sârbători.

Concursele instruite conform dispozițiunilor normativului scolar c. XI despre înstituirea învățătorilor, se se așternă subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Murăș-Oșorheiului.

Nicolau Maneguț,
adm. prot.

Nr. 500. [414] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci Clasa I și II dela scôla elementară ortodoxă română din Sighișóra, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în fôia oficială „Telegraful Român.“

Fie-care post învățătoresc e împreunat cu un salariu anual de 300 fl. v. a. în care se computá și lemnele de foc cu 20 fl. v. a. prelungă quartir gratuit în edificiul scôlei.

Învățătorii aleși prelungă prestarea instrucțiunei prescise de „Normativul scolar“ vor avea se țină strana în Duminecile și sârbătorile de preste an în biserică prelungă cantorele, în mod perondator cu învățătorii clasei a III a.

Dela concurenți se cere, ca până la espirarea concursului se se prezenteze în biserică din loc, spre a și aréta

desteritatea și în cântările bisericesci, și a se face cunoscuți poporului.

Doritorii de a ocupá vre unul din aceste posturi învățătoresci au a și înaintá cererile de concurs conform legilor în vigôre la oficiul protopresbiteral scris până la termenul susdicat Sighișóra, 7 August, 1890.

În conțelegere cu comitetul parochial concernente.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișórei.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 358. [417] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scôlele din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sêlistei se escrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

1. Amnaș, cu salariu anual de 94 fl., quartir liber și lemnele trebuinciose de încălțit.

2. Tilișca, cu salariu anual de 300 fl., care se solvesce din fondul scôlei în 4 rate anticipative.

3. Topârcea, cu salariu anual de 210 fl.

Aleșii învățătorii la scôlele din Tilișca și Topârcea vor fi datori a ține la serviciul divin Dumineca și sârbătorea strana și a provedé instrucțiunea în un despărțământ al scôlei de repetițiune.

Cererile concursuale instruite conform legilor în vigôre, se se înainteze subscrisului oficiu în termenul susdicat.

Sêliste, 21 Iuliu, 1890.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective, oficiul protopresbiteral gr. or. al Sêlistei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 388. [415] 3—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci dela scôlele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Avrigului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român.“

1. Avrig, un post de învățătoriu cu salariul anual de 200 fl. v. a. din cassa bisericeii; altul tot cu salariul de 200 fl. asemenea solvit din cassa bisericeii.

2. Sebeșul-inferior, un post învățătoresc adjunct cu salariu anual de 150 fl. v. a.

3. Viștea superiôră, postul de învățătoriu cu salariul anual de 150 fl., quartir și lemne pentru foc.

4. Ucea infriôră, postul de învățătoriu cu salariul anual de 110 fl., quartir și lemne pentru foc.

5. Feldiôra, postul de învățătoriu cu salariul anual de 105 fl. și naturalii în suma de 15 fl. v. a., quartir și lemne pentru foc.

6. Porumbacul inferior, postul de învățătoriu cu salariul anual de 150 fl., quartir și lemne pentru foc.

7. Sărata, postul de învățătoriu cu salariul anual de 100 fl. v. a. bani gata și un fenaț cu un venit anual de 20 fl., quartir și lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupá vre-unul din aceste posturi se și substerne cererile concursuale instruite conform legilor în vigôre la subscrisul oficiu protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek) până la termenul prescise.

Avrig, 5 August, 1890.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Câdea,
protopresbiter.

Nr. 390. [422] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea în mod definitiv a posturilor învățătoresci din mai jos numite comune din tractul protopresbiteral al Treiscaunelor, se escrie concurs cu termen până la 10 Septembrie a. c.

1. Chezi-Mărtănuși, cu salariu de 200 fl., quartir liber în edificiul scôlei și 2 ° lemne.

2. Cernatul inferior, cu salariu de 170 fl., în bani și naturalii și quartir liber.

8. Boroșneul mic, cu salariu de 203 fl. 30 cr. și quartir liber.

4. Vamă-Buzău, cu salariu de 210 fl. și quartir liber.

Reflectanții la vre-unul din aceste posturi, împreunate toate cu cantonatul vor asterne cererile lor concursuale instruite conform legilor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul indicat, având a se presentá mai înainte în biserică spre a și aréta desteritatea în cântările rituale și tipic.

S.-Sân-Georgiu, 9 August, 1890.

În conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Dimitrie Coitofean,
protopresbiter.

Nr. 490. [410] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei vacante Șarpatoc cu filia Vêlcândorf, din protopresbiteratul Sighișórei, — se escrie prin această concurs conform ordinului Preaveneratului consistoriu arhiepiscopalească dnto 15 Maiu a. c. Nr. 3223 B. cu termen de 30 zile dela prima publicare în fôia oficială „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau în sumă totală 360 fl.

Concurenții se pot informá despre starea parochiei la oficiul parochial și cel protopresbiteral.

Doritorii de a ocupá acest post sunt poștiți a și asterne suplicele lor instruite conform „Statutului organic“ și a „Regulamentului pentru parochii“ subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Sighișóra, 27 Iuliu, 1890.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișórei, — în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 391. [412] 3—3

Prolungire de concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan pre lângă neputinciosul paroch Artemiu Crișian din Sânbenedic, protopresbiteratul Têrnavei inferiôre, neconcurând nimenea în termenul publicat de „Telegraful Român“ Nr. 137 138 și 140 din anul 1889, se escrie prin această concurs nou cu termen de 30 de zile dela I-a publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu postul acesta la oaltă computate dau suma de 449 fl. v. a.

Doritorii de a competá la acest post se și așternă petițiunile instruite conform statutului organic și a regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la termenul indicat.

Cetatea de baltă, 16 Iuniu, 1890. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inferiôre în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Institut de băeți „N. Mallian“ Craiova, România.

Se caută doi pedagogi, preparatori pentru cursul primariu și secundariu, cari se posedá cunoscințele a VII clase gimnasiale. A se adresá la direcțiune, înaintându-se actele de studiu. [413] 4—6